

מאמר ד"ה

כי קרוב אליך

מכ"ק הרב הלל הלוי

מפאריטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

יו"ל לראשונה מכת"י מעתיק

פרשת נצבים וילך

כ"א אלול תשפ"ג

נערך ע"י עקיבא שבריק

*Spreading the waters from the spring of the
Holy Baal Shem Tov requires much
time, effort and great detail.*

We need your financial support.

To donate via Paypal or Zelle

please use the links below:

לתרומות והנצחות

<http://paypal.me/ashavrick>

Zelle ashavrick@gmail.com

To be added to the weekly email, please contact me
at: Ashavrick@gmail.com

מאמר כי קרוב אליך

מכ"ק הרב הלל הלוי מפאריטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

כי¹ קרוב אליך הדבר מאד בפיוך ובלבבך לעשותו. הנה בלקוטי אמרים מבואר הקושיא על פסוק זה, דהאיך קרוב הדבר בלבבך, שהוא נגד החוש. והתירוץ על זה הוא ענין מסירת נפש, דכאשר יזכור על ענין מסירת נפש, יבוא ממילא לאהבת ה'. וגם על זה יגדל יותר, דהאיך קרוב ענין מסירת נפש, שהוא למעלה מן הטעם, והוא רחוק יותר עדיין מבחינת האהבה, אשר היא על פי טעם, כמו שכתוב לאהבה את ה' כי הוא חייך כו'.

עוד יש להבין מה שכתוב בזוהר על פסוק ונחך ה' תמיד, זה קרבן תמיד. ויש להבין, דהלא ענין קרבן התמיד, הוא בחינת העלאה ממטה למעלה, והאיך אמר ונחך ה', שהוא בחינת ירידה והמשכה מלמעלה למטה. עוד יש להבין הפסוק דעולת תמיד העשויה בהר סיני, דהלא בהר סיני לא נאמר עדיין מצות קרבן התמיד, רק אחר כך באוהל מועד, ומה עניינו להר סיני. וגם יש להבין ענין מאמר רבותינו זכרונם לברכה שקרבן תמיד של שחר היה מכפר על ביטול תורה של לילה, ותמיד של בין הערבים היה מכפר על ביטול תורה של יום, מה ענין התמיד לכפר על ביטול תורה.

ויובן כל הנזכר לעיל בהקדם ענין תלת קשרין מתקשראן, ישראל ואורייתא וקודשא בריך הוא. דהנה אמרו רבותינו זכרונם לברכה בפרקי רבי אליעזר, קודם שנברא העולם, היה הוא ושמו בלבד. ויש להבין, איך שייך ענין שם בעת שהיה לבדו, ולא היה עדיין מי שיקראנו בשמו. אך הענין הוא, דשם הוא בחינת גילוי בלבד מעצמיות הנפש, להיות נתפס בו ועל ידו לזולתו, ואינו חלק ממהות הנפש, עד שיהיה שייך לומר שהנפש יהיה נתפס בו, כמו שנתפס בשכל. שבשעה שנתפס בשכל זה, אינו יכול להתפס בשכל אחר. רק הוא כדוגמת האור מן המאור, שאין המאור נתפס כלל באור, ולכן אין שום שינוי במאור, מצד האור כשמאיר, או כשלא יאיר כלל, או בריבוי ומיעוט של האור, שכל אלה אינן פועלים שום שינוי כלל בעצם המאור, מצד שהאור אינו ממהות המאור כלל, רק זיו והארה ממנו בלבד. וכן הוא בחינת השם מן הנפש. אך אף על פי שאין ערוך לבחינת גילוי השם לגבי עצמיות הנפש, מכל מקום, כח השם

¹ המאמר נדפס כאן לראשונה מכתב יד מעתיק.

הוא נכלל בעצמיות הנפש, והוא מה שיש ביכולת הנפש להתגלות בבחינת שם, כדוגמת האור שנכלל במאור, ובזה יש קצת שייכות לבחינת השם עם בחינת העצם, במה שבטל ונכלל בו.

ויוכן זה למעלה, שכל בחינת השתלשלות העולמות, הוא רק בחינת שמו יתברך, שהוא בחינת גילוי והארה בעלמא, מבחינת עצמיות ומהות האין סוף. ולכן כתיב אני הוי"ה לא שנית, שאין שום שינוי בשם הוי"ה, שהוא בחינת עצמות ומהות אין סוף ברוך הוא, מצד בחינת השתלשלות העולמות, להיות שאינן רק זיו והארה בעלמא ממנו יתברך, והמה בטילים ונכללים בו, על דרך זיו השמש בשמש. וענין ביטולם והתכללותם בבחינת אין סוף, הוא הנקרא שמו בלבד, שהוא ענין כחו ויכלתו להשתלשל בריבוי עולמות, שמיוחד הכח ויכולת הזו בעצם ממש, ועל שם זה הוא נקרא כל יכול. וזהו ענין משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול, כי שמו הגדול הוא בחינת כח הגילוי של השתלשלות, כמו שהוא מצד האין סוף, שהוא גם כן בבחינת אין סוף ממש, ולכן הוא משובח ומפואר עדי עד, בלתי הפסק כלל. כידוע ענין העליות מעולם הזה לגן עדן התחתון, שאין ערך מזה לזה, ולכן נצרך טבילה בנהר דינור, לשכוח על חיזו דהאי עלמא. וכן מגן עדן התחתון לגן עדן העליון, אין ערוך כלל, ולכן צריך גם כן להיות ביטול והפשטה לגמרי מבחינת גן עדן התחתון, שהוא ענין העמוד כו'. וכן ריבוי העליות, המה בלי שיעור, כידוע בענין וישם מדברה כעדן כו', עד שיש בחינת נו"ן אלפים יובלות, בעילוי אחר עילוי, והכל הוא בבחינת שמו בלבד, ולא בבחינת העצמיות. [וגם בבחינת שמו, נאמר עד שמו הגדול, עד ולא עד בכלל כו'].

והנה בחינת שמו הגדול, הוא בחינת מלכות דאין סוף, שעל זה נאמר מלכותך מלכות כל עולמים, דהיינו שאף על פי שהוא בבחינת אין סוף, כמו שכתוב גדול הוי"ה כו', אף על פי כן, במקום גדולתו, שם אתה מוצא ענוותנותו, שהוא ענין הצמצום וההשפלה, להיות מלכות כל עולמים, שמזה נמשך מקור החיות לכל הנבראים, שהמה בחינת המלאכים שבכל עולם ועולם, [כידוע בשם הרב המגיד על פסוק יראת ה' לחיים כו', ודי למביין]. ומקבלין דין מדין, עד שנשתלשל מזה חיות גשמי, בבחינת דומם צומח חי מדבר, שבעולם הגופני הזה שאנו חיים בו, וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה, אין לך עשב מלמטה, שאין לו מזל מלמעלה כו'. [ונמצא, שיש בחינת התקשרות והתחברות לכל מציאות עשב בפרט, עם החיות שבו, מעילה לעילה, עד בחינת שמו הגדול ממש, על ידי בחינת הצמצום וההעלם הנקרא ענוה כו', ודי למביין]. והנה, כדי שיוכל להתחבר בחינת מלכותך, שהוא בחינת שמו הגדול כנזכר לעיל, להיות מלכות כל עולמים, להחיות העולמות, צריך להיות על ידי ממוצע, הגורם זה, והוא בחינת

ישראל. ולכן נאמר, וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול, שאנחנו עם בני ישראל, קשורים ואחוזים בשמך הגדול. ולכן, על ידם יוכל להתחבר בחינת אור אין סוף בעולמות.

וביאור הענין, יש להבין ענין ישראל, לי ראש, שישראל המה על דרך דוגמת הראש והמוחין באדם, שענינם הוא לחבר הנפש בגוף, להיות שבחינת נפש רוח נשמה המה מושללים לגמרי מבחינת תואר והגבלת חיות גשמי, וגם מבחינת התחלקות לכחות פרטיים, עד שלא יתכן בהם גם כן ענין ההתכללות כו'. ואף על פי כן, אנו רואין, שנמשכים להיות הגוף ברמ"ח אברים ושס"ה גידים, שבכל אחד ואחד הוא כח פרטי, מוגבל ומתואר באופן אחר מזולתו, עד שעל ידי זה נעשה גם כן בחינת ההתכללות, שכל אחד ואחד הוא כלול מחבירו, [כידוע, שבכל אבר פרטי, יש בחינת התכללות מכל האברים, ולכן יוכלו להקיז דם ברגל, ועל ידי זה יהיה רפואה לבחינת ראש].

אך הענין הוא, שזהו מצד המוחין, ששם הוא נתפס בחינת חיות דנפש רוח נשמה בדרך כלל, לכלול כל רמ"ח אברים פרטים כאחד, ומשם נמשך החיות אחר כך בדרך פרט, לכל אבר ואבר לפי מזגו ותכונתו, [דהיינו לעורר החיות שבכל אחד ואחד, שיצא מהעלם אל הגילוי. להיות, שגם בתחלת היצירה, יציאתם מהעלם אל הגילוי, מן המוחין שבראש כו', ודי למבין]. והיינו על ידי גידי המוח הנקרא נערווין. ולכן, המוח הוא המרגיש כל האברים, להיות שהוא הכוללם בתחלה, ומתלבש בהם אחר כך כו', ודי למבין.

ונמצא, שבחינת כלי המוחין, המה ממוצעים, לחבר חיות הנפש בגוף בדרך פרט, בכל אבר ובאר לפי מזגו, עד שנקרא בשם חיות כו' בשני אופנים, דהיינו לעורר כל אחד ואחד בפרט, וגם לעשות בחינת ההתכללות בכל פרט מכולם ביחד כו'. וכן הוא למעלה, בחינת ישראל המה על דרך דוגמא בחינת כלי המוח, שבהם נתפס בחינת אור אין סוף בדרך כלל, ועל ידם נמשך בחינת החיות בכל עולם ועולם. כידוע, דבכל עולם, הפנימיות שבו, הוא בחינת ישראל. כמו על דרך דוגמא, פנימיות האהבה שבבחינת עולם הבריאה, שהוא בחינת פנימיות החסד שבו, הוא האהבה דאברהם. וחיצוניות האהבה שבעולם הנזכר לעיל, שהוא בחינת חיצוניות החסד שבו, הוא בחינת אהבה דמיכאל. וכן על דרך זה בבחינת יצחק וגבריא, וכן הוא בעולם היצירה ועשיה, שהפנימיות שבכל עולם, הוא בחינת ישראל. [כידוע, שנשמותיהן מבחינת פנימיות הכלים, שהוא בחינת חכמה בינה דעת שבכלים כו', ודי למבין]. להיות, ששרשן בבחינת אצילות, הוא בחינת כלי דחכמה דאצילות, כמאמר ישראל עלו במחשבה, שהוא בחינה הכוללת כל ההשתלשלות, כמאמר כולם בחכמה עשית. לכן, המה המתלבשים אחר כך, לעורר החיות בכל עולם ונברא פרטי מהעלמו, לבוא לידי גילוי, [על דרך הנזכר לעיל, מהמוח, עם גידי המוח המתפשטים בכל אבר כו', ודי למבין].

באופן מוגבל ומתואר, כל אחד לפי ערכו, היינו מחנה מיכאל באהבה כו', וגם לעשות בהם בחינת ההתכללות וביטול, על דרך נושאות את הכסא, וכידוע בענין עושה שלום כו', עיין בביאורי זוהר פרשת לך לך על פסוק מה ידירות כו'.

אך להבין, האיך יש ביכולת ישראל, לעורר החיות מבחינת אין סוף שמו הגדול, בעולמות, אחרי שהמה בעצמם בחינת כלי בלבד. אך הענין, שזהו על ידי לימוד התורה הנקרא אור, כי התורה יש בה שני בחינות. הראשון, כמו שהוא בבחינת סתים, שהוא בחינת ואהיה אצלו אמון כו' שעשועים כו', שהוא בחינת רזין דאורייתא, שהוא בחינת המתיקות שבה. והשני, בחינת גליא, שהוא בחינת חכמה שבה, כידוע דאורייתא מחכמה עילאה נפקת. ושני הבחינות נקראים אור, על דרך דוגמא מאור השכל המתלבש בכלי המוח, שהוא בחינת צמצום אור הנפש, לבוא בבחינת גילוי כללי, ונקרא ראשית הגילוי. [והנה, בכל השכלת שכל, יש בחינת תענוג, היינו לפי ששרשם אחד, וכידוע, דפנימיות אבא הוא פנימיות עתיק כו']. והנה, על ידי לימוד התורה שישראל לומדים, שהוא ענין קול דתורה, יוכלו לקשר עצמם בבחינת אין סוף, דהיינו להמשיך בנפשם בחינת אור אין סוף, ועל ידי זה יומשך גם כן בחינת הארתו וזיוו בעולמות כו'. וזהו ענין תלת קשרין כו', ישראל ואורייתא, שהוא בחינת כלי המוחין והחיות המלוכש בהם, [ובלשון המקובלים נקרא אורות וכלים דאצילות, וכמאמר איהו וחיוהי וגרמוהי חד], וקודשא בריך הוא הוא בחינת שמו הגדול כו', ודי למבין. [ועיין בביאורי זוהר על פסוק מי ימלל כו'. רק אחת צריך להבין, שעצם החכמה, הוא בחינת אור בלתי כלי, כידוע שיהי אור הוא בחכמה. ובחינת כלי החכמה, הוא מדות שבחכמה, שהוא בחינת המדידה שבה. ובזה יובן שני הלשונות, ודי למבין].